

Schriftelijke vraag

Artikel 54 Reglement van orde voor de vergaderingen
en andere werkzaamheden van de Raad

Zaaknummer: 20632-2025

Schriftelijke vraag aan ☒ het college van burgemeester en wethouders ☐ de burgemeester

Onderwerp: aanvullende vragen over gewasbeschermingsmiddelen

Op 17 maart 2025 hebben Maashorst Vooruit en Voor de Dorpen [schriftelijke vragen](#) gesteld over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In aanvulling op de vragen van Maashorst Vooruit en Voor de Dorpen hebben VVD en Gewoon Uden een aantal vragen. Daarbij vinden VVD en Gewoon Uden het belangrijk om oog te hebben op de forse stappen die de agrarische sector al heeft gezet en nog aan het zetten is op het gebied van het reguleren van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en op het gebied van verduurzaming. Het is daarom van belang dat de gemeente niet vanuit een ivoren toren opereert als het gaat om dit onderwerp, maar nadrukkelijk in gesprek gaat met de agrarische sector.

VVD en Gewoon Uden hebben hierover de volgende vragen:

1. Voert de gemeente gesprekken met lelieteelers uit onze gemeente? Zo nee, is het dan niet beter om met elkaar te spreken dan over elkaar?
2. Welke gewasbeschermingsmiddelen worden precies gebruikt bij de lelieteelt in de gemeente Maashorst? In hoeverre voldoen deze aan wettelijke normen en milieueisen?
3. In hoeverre wordt er gecontroleerd of omwonenden in de gemeente Maashorst daadwerkelijk overlast ervaren door lelieteelt, en zijn deze klachten objectief onderzocht?
4. Welke concrete gezondheidsrisico's worden gelinkt aan de lelieteelt, en is er wetenschappelijk bewijs dat bewoners van de gemeente Maashorst hiervan daadwerkelijk last hebben?
5. Onlangs is er een rechterlijke uitspraak geweest over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een bedrijf in de gemeente Maashorst. Wie heeft deze rechtszaak gewonnen?
6. Land- en Tuinbouworganisatie (LTO), Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB), LTO Noord, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO) en Glastuinbouw Nederland hebben een '[Leidraad agrarisch gebruik gewasbeschermingsmiddelen voor gemeenten](#)' opgesteld. Hierin hebben de landbouwbrancheorganisaties gemeenten handvatten gegeven over gewasbescherming. Is het college van deze leidraad op de hoogte? Zo nee, kan de gemeenten hierover in gesprek gaan met de LTO en KAVB? Gebruikt de gemeente deze leidraad? Zo nee, waarom niet?
7. De gemeente Hardenberg heeft op 21 maart 2025 een (nieuw) convenant opgesteld over bollen- en lelieteelt in die gemeente, waarbij onder andere afspraken zijn gemaakt over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.¹ Is het college voornemens om ook een convenant op te stellen met de lelieteelt? Zo nee, waarom niet?
8. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat beleid op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen gebaseerd wordt op feiten in plaats van op emotie en ideologische overtuigingen?

¹ Zie www.hardenberg.nl/nieuws/nieuwsbericht/artikel/nieuwe-afspraken-over-bollen-en-lelieteelt-in-hardenberg

Ondertekening:

Datum indiening	:	7-4-2025
Fractie	:	VVD en Gewoon Uden
Naam indiener	:	Ton de Vroomen en Mike de Ridder
Einddatum	:	7-5-2025
iBabs ID nr.	:	123

Antwoord op schriftelijke vraag

Artikel 54 Reglement van orde voor de vergaderingen
en andere werkzaamheden van de Raad

Antwoord door: ☒ college van burgemeester en wethouders ☐ burgemeester
Datum: 6-5-2025
Vraag: 1. Voert de gemeente gesprekken met lelietelers uit onze gemeente? Zo nee, is het dan niet beter om met elkaar te spreken dan over elkaar? Antwoord: 1. We voeren momenteel geen gesprekken met lelietelers. Naar aanleiding van de recent verschenen Gemeentelijke Handleiding Regulering Bestrijdingsmiddelen en de Leidraad Gewasbeschermingsmiddelen Gemeenten gaan we vanaf de tweede helft van 2025 onderzoeken hoe deze instrumenten vertaald kunnen worden naar ons gemeentelijk beleid. Hier zullen consultaties met de agrarische sector ook onderdeel van zijn.
Vraag: 2. Welke gewasbeschermingsmiddelen worden precies gebruikt bij de lelieteelt in de gemeente Maashorst? In hoeverre voldoen deze aan wettelijke normen en milieueisen? Antwoord: 2. De gemeente houdt niet bij welke gewasbeschermingsmiddelen door specifieke bedrijven worden gebruikt. Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bepaalt welke middelen zijn toegestaan. Het toezicht op het gebruik van deze producten is primair een taak van de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA). Zie voor meer informatie: https://www.nvwa.nl/onderwerpen/gewasbescherming/zo-houden-wij-toezicht
Vraag: 3. In hoeverre wordt er gecontroleerd of omwonenden in de gemeente Maashorst daadwerkelijk overlast ervaren door lelieteelt, en zijn deze klachten objectief onderzocht? Antwoord: 3. We ontvangen sporadisch meldingen die betrekking hebben op overlast door gewasbeschermingsmiddelen. Afhankelijk van de klacht wordt deze doorgestuurd naar de NVWA. De gemeente hanteert een spuitvrije zone van 50 meter ten opzichte van woon- en verblijfslocaties. Dit is echter geen wettelijke norm en er wordt in bestaande situaties niet actief op gehandhaafd. Kortom, we hebben de mate van overlast niet duidelijk in beeld. Mede hierdoor gaan we dit onderwerp op de korte termijn nader onderzoeken (zie antwoord 1).

Vraag: 4. Welke concrete gezondheidsrisico's worden gelinkt aan de lelieteelt, en is er wetenschappelijk bewijs dat bewoners van de gemeente Maashorst hiervan daadwerkelijk last hebben? Antwoord: 4. Er worden gezondheidsrisico's gelinkt aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De lelieteelt springt eruit omdat daar relatief veel gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Gezondheidsrisico's waarvan de relatie met gewasbestrijdingsmiddelen wordt onderzocht zijn bijvoorbeeld ontwikkelingsstoornissen bij kinderen, de ziekte van Parkinson, aandoeningen aan de luchtwegen (COPD), bepaalde vormen van kanker zoals leukemie bij kinderen, en acute effecten zoals (oog-)irritatie. Er heerst nog veel onzekerheid over de precieze omvang van deze risico's en onderzoek is nog gaande, onder andere door de RIVM.
Vraag: 5. Onlangs is er een rechterlijke uitspraak geweest over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een bedrijf in de gemeente Maashorst. Wie heeft deze rechtszaak gewonnen? Antwoord: 5. U doelt hier op de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 23 augustus 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:3852. Dit is een civiele zaak, daar is de gemeente niet bij betrokken. In het kort heeft de rechtbank besloten dat er geen juridische basis is voor een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in deze specifieke situatie.
Vraag: 6. Land- en Tuinbouworganisatie (LTO), Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB), LTO Noord, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO) en Glastuinbouw Nederland hebben een 'Leidraad agrarisch gebruik gewasbeschermingsmiddelen voor gemeenten' opgesteld. Hierin hebben de landbouwbrancheorganisaties gemeenten handvatten gegeven over gewasbescherming. Is het college van deze leidraad op de hoogte? Zo nee, kan de gemeenten hierover in gesprek gaan met de LTO en KAVB? Gebruikt de gemeente deze leidraad? Zo nee, waarom niet? Antwoord: 6. Het college is van de leidraad op de hoogte. Deze wordt in het vervolg ook meegenomen bij het onderzoeken van dit onderwerp (zie antwoord 1).
Vraag: 7. De gemeente Hardenberg heeft op 21 maart 2025 een (nieuw) convenant opgesteld over bollen- en lelieteelt in die gemeente, waarbij onder andere afspraken zijn gemaakt over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.² Is het college voornemens om ook een convenant op te stellen met de lelieteelt? Zo nee, waarom niet? Antwoord:

² Zie www.hardenberg.nl/nieuws/nieuwsbericht/artikel/nieuwe-afspraken-over-bollen-en-lelieteelt-in-hardenberg.

7. Het is op dit moment niet bekend of en welke aanvullende maatregelen de gemeente gaat nemen op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen. Wanneer we ons meer in het onderwerp hebben verdiept kunnen we hier antwoord op geven.

Vraag:

8. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat beleid op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen gebaseerd wordt op feiten in plaats van op emotie en ideologische overtuigingen?

Antwoord:

8. Het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is onderdeel van de ambities zoals opgenomen in onze omgevingsvisie, en hoort zowel bij de **ambitie bodem, water, en natuur**, als de **ambitie transitie landelijk gebied**. Bij het bewerkstelligen van deze ambities moet op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen rekening worden gehouden met verschillende afwegingen, zoals hieronder samengevat.

Er bestaat nog veel onzekerheid over de **gezondheidseffecten** van gewasbeschermingsmiddelen, zeker als het gaat om langetermijneffecten en de gecombineerde effecten van verschillende chemicaliën. Er zijn verbanden gevonden tussen blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen en de ziekte van Parkinson, al is niet duidelijk hoe groot het risico in Nederland is. Nader onderzoek kan niet op de korte termijn antwoorden bieden, daarom **adviseert de Gezondheidsraad voorzorg** toe te passen. Kortom, als het om de gezondheidseffecten gaat geven de feiten onvoldoende houvast voor eenduidige keuzes. Dit betekent dat er steeds een zorgvuldige belangenafweging plaats moet vinden, waarbij we alle belanghebbenden betrekken in het gesprek en gehoor geven aan de zorgen van omwonenden.

De wetenschappelijke bewijslast is veel sterker als het gaat om de bijdrage van gewasbeschermingsmiddelen aan **biodiversiteitsverlies**, inclusief dalende insectenpopulaties en de negatieve effecten daarvan op voedselproductie. De agrarische sector is zich hiervan bewust en is onze grootste partner in het werken aan oplossingen voor een gezonde leefomgeving. Agrarische ondernemers spelen de hoofdrol bij het verduurzamen van ons landbouwsysteem en moeten hiervoor de juiste stimuli krijgen. Het college sluit zich aan bij het principe dat we niet vanuit een ivoren toren moeten opereren, maar dat we in gesprek moeten met de verschillende belanghebbenden, met speciale aandacht voor de **kennis en ervaring vanuit de landbouwpraktijk**.